

Met of zonder kleur

De kinderen leren eenzelfde soort onderwerp tegengesteld uitwerken

onderwerp

explosie

techniek

plakkaatverf alle kleuren

formaat

± 25 × 32 cm

onderwerp

dode vulkaan

techniek

plakkaatverf, zwarte en witte verf

formaat

± 25 × 32 cm

Toelichting

Al weten we wel wat ermee bedoeld wordt, een tegenstelling tussen mét-kleur en zónder-kleur kan eigenlijk niet, want niets is in wezen kleurloos! Het gaat in deze les dan ook over het met gekleurde verf schilderen tegenover het werken met witte en zwarte verf. Zoals in de andere leeftijdsgroepen al aan de orde is gekomen bestaat er geen rangorde in mooi of lelijk, omdat er veel of weinig kleur gebruikt is. Ook een werkstuk met zwart en wit kan vol zeggingskracht zijn. Dat geldt voor kindertekeningen, voor fotografie, maar ook voor schilderijen. Het schilderij *Guernica* van Picasso is overwegend met grijsnuances gemaakt, maar het is er niet minder indrukwekkend om.

In deze opdrachten lopen de onderwerpen niet ver uiteen. Ze vormen een soort volgorde. Hierdoor kunnen de kinderen zich volop wijden aan de wijze van uitvoering. De eerste les gaat over uitbundig en fel kleurgebruik, de tweede over een grote genuanceerdheid in grijzen. Beide doen een beroep op het goed mengen.

Begeleiding explosie

Misschien is in een ander verband het vulkanisme weleens aan de orde gekomen; vulkaanuitbarstingen spreken bijzonder tot de verbeelding van de

Explosie, 12 jaar

kinderen: de oerkracht, het geheimzinnige binnenste van de wereld. Zou nu een uitbarsting van een ster niet soortgelijk zijn? In het donker heelal exploderen zonnen, dat weten we uit de astronomie. Maar hoe stellen we ons dit voor? Vuur en gloeiende gassen worden de ruimte ingespoten. De vorm van de zon of ster vormt een grote tegenstelling tot de grillige explosie. De ruimte is zo donker als de nacht, zodat de felle kleuren goed te zien zijn (kleurcontrast). De kinderen beginnen een kort plannetje te schetsen met penseel en met bijv. de gele kleur. Hierna wordt eerst gewerkt aan vorm en kleur van de zon; daarna het heelal. Pas dan komt de explosie. Gebruik veel lichte kleuren, zodat er een goed contrast ontstaat met het universum.

Begeleiding dode vulkaan

Deze opdracht is een soort vervolg. Explodeerde de ster in de eerste opdracht, nu gaat het erom hoe zo'n uitgewerkte, dode ster er uitziet. Het vuur is weg: alles is koud geworden. Talloze kraters bedekken het oppervlak, het lijkt wel een maanlandschap. Ook na een vulkaanuitbarsting op aarde kan het landschap er troosteloos en grijs uitzien. Het zal jaren duren voordat er weer leven komt. Dit dode landschap vormt het onderwerp van deze opdracht. Het staat in contrast met het eerste: beweging, kleur, felheid tegenover stilte en grijze dood.

De les begint met een plannetje maken; eerst met wat zwarte verf het landschap aangeven, kraters, rotsblokken, opengebarsten aarde, verkoolde struiken. Daarna niet te dik inschilderen met steeds andere grijzen, witten en zwarten. Is er een bepaalde lichtval, zit de schaduw steeds aan dezelfde kant? Hierna het werkstuk met meer verf afwerken. Denk eraan dat het geheel niet te waterig wordt. Bespreek tot slot de eerste en tweede opdracht.

Vulkaanlandschap, 11 jaar